

0 31337021 03/20'2 ידיעות אחרונות - 7 ימים | טויו 54 31 25.5x36 29
ניצן בייב - 80375

אילוסטרציה: גלית גורן / צילום: אריאל גורן / צילום: אריאל גורן

הנשק הסודי גנץ של

רויטל גנץ, אשתו
של הרמטכ"ל,
נחשפת לראשונה
ראיון בלעדי
< אמירה לם

גנץ, ב"ניצן בייבי"
 "בני כתב לי שזו
 התחלה של דרך
 חדשה בשבילי
 ושהוא מאוד שמח
 שבחרתי בזה"

על "ניצן בייבי":

"הבעיות שחוזרות על עצמן הן בהתארגנות וסדר היום, בהקראת סיפור לילדים, בקריאת המילים הקטנות שמצורפות לתרופות, ויש גם דברים מורכבים יותר. ההורים האלו מתמודדים עם תסכולי עבר ובעיות חברתיות, שקיימות כי החברה לא באמת מקבלת אותך אם אתה לא במיינסטרים"

אמירה לם + צילומים: יונתן בלום

תוכפסת פיקוד

הדרת נשים בצה"ל מרגיזה אותה, היא משוכנעת שבדיקת התכנים בקריה תעשה רק טוב לצבא והרגישה רע עם הפרסומים על ביתו של גלנט. תכירו: **גנץ, רויטל גנץ**. אם לארבעה. מנכ"לית "ניצן בייבי", מרכז הדרכה להורים הסובלים מליקויי למידה. ואשתו של רא"ל בני גנץ. **בראיון ראשון מאז מונה בעלה לרמטכ"ל**, מספרת גנץ על הפתקים שהוא משאיר לה בכל הבית, **איך מתמודדים עם קריירה, משפחה ובעל שכמעט לא נמצא**, ומתי הלוחם המהולל גנץ אזר מספיק אומץ להזמין אותה בפעם הראשונה לדייט

בריצה משותפת. "שנים אנוחנו רצים יחד. אם הוא בבית, בשבתות בבוקר, אבל כבר לא לבד, אלא עם כל האבטחה" צילום: תומריקו

גם אנשים, עם כל המורכבויות שלהם ועם הטעויות שלהם, אבל טעויות תמיד יש. כשאתה לא עושה, אתה לא טועה."

דבר אליי בפתקים

רויטל גנץ, בת 45, היא בעלת תואר ראשון בריפוי בעיסוק ותואר שני בייצור חינוכי לגיל הרך, בדרך לרדו קטורט, ומנכ"לית "ניצן ביבי", מרכז הוראה להורים בעלי ליקוי למידה. היא התמנתה לתפקיד במקביל למינויו של בעלה לסגן הרמטכ"ל. זה היה כשחזרו מארצות הברית, שם כיהן כנספח צה"ל. היו לה, כפי שיתברר בהמשך, לא מעט התלבטויות בנוגע למינוי הזה. יש להם נוחה, שהולך איתם כבר שנים, להשאיר פתקים זה לזה. משהו שהתפתח עוד בימים שבהם גנץ נעל את הנעליים האדומות שלו ועובד את הבית בטרם עלות השחר. מאז הנוהג הזה נשמר: עשרות פתקים מוצפנים בכל מיני מקומות.

"בבוקר שבו התחלתי את התפקיד החדש שלי, בני, כמו תמיד, יצא מוקדם", נזכרת גנץ בפתק שכתב לה אז. "אני התארגנת, הסתכלתי בעצמי במראה ואמרתי, וואו, אני הולכת לקראת משהו חדש. ואז בדיוק ראייתי שלמראה הוצמד פתק ממני. הוא כתב לי שזו התחלה של דרך חדשה בשבילי ושזהו מאוד שמח שבחרתי בזה והוא בטוח שנמצא יחד את ההתאמות הנכונות ואת התמיכות, ושהוא סמוך ובטוח שגם במקום החדש יגלו אותי כמו שגילו אותי

במקומות אחרים. אלה היו מילים נעימות ועם זה הלכתי במהלך היום ההוא. עם זה אני הולכת בכלל בחיי – עם החלק הזה של השיתוף הטוב שיש בינינו". יש להם ארבעה ילדים. נדב, הבכור, בן 19, נגה בת 15, ניר בן עשר ונעם בן שמונה. הם גרים בשכונת נט אנשי הצבא בראש העין. את הבוקר מתחילה גנץ בריצה עם הכלב. החיים שלה אינטנסיביים, יש בהם מוגיה של משפחתיות, קריירה וחברים. בכל ערב שבת היא עורכת ארוחת אצלה בבית, עם קירוש ושירה, ובהן מתכנסים גם המשפחה וגם חברים. בסוף כתב יש שירה בציבור עם אקורדיון אצלם בסוכה. לבני גנץ יש משפט: "אני תמיד הולך לישון מחר", הוא אומר. גם היא, בימים של טורים פורים שבהם החלה סדרת הפגישות בינינו, ישיבה עד שעת לילה

נוכה, הוא כבר לא לגמרי נוכח. אני רואה שהוא נושא בעול ובכובד האחריות. אני לא נתקעת כקושי, לא מתהפרת בו, אבל במעמד הזה, באותו יום של המינוי, היה איזה קו כזה".

בפברואר בשנה שעברה המטכ"ל עדיין רחש רוחות רעות. "ידיה של הפגר עוד מילא את החדר" כלשוננו. חששת לו?

"אני רואה בבני אדם מאוד אמין ואמיתי, אבל אני לא חרדה לו, כי הוא אדם מאוד חזק. יש לו את הכוחות שלו, לא צריך לטעות. הוא יידע להסתדר, ואני סומכת עליו משני המקומות, גם מהמקום של ההתנהלות הנכונה וגם מהמקום של החזק שלו. הוא יידע איפה הוא צריך להיות חזק ואיפה הוא צריך לעמוד על העקרונות שלו. הוא איש עקרונית. מהבחינה הזו אני באמת חושבת שבני הוא האדם הנכון במקום הנכון ובזמן הנכון. אני לא חרדה לו, אני מגבה אותו, ואין לי ספק שבכל התמודדות הוא יידע לעשות את ההחלטות הנכונות, אני מאוד סומכת על הקונוסנס שלו".

על החיים עם בעל בתפקיד כה תובעני:

"עבדתי במשרה מלאה בריפוי בעיסוק והתחלתי את התואר השני. חשבתי שבני יהיה מפקד אוגדה, אבל הוא מונה למפקד יחידת הקישור ללבנון. היה רגע של שבירה אישית שלא שיתפתי בה, אפילו לא את בני. אבל החיים חזקים מכל"

איך הרגשת עם מערכות היחסים העבורות שני חשפו בין הלשכות בקרייה?

"ראיתי את כל מה שהתרחש, אבל לא עסקתי בזה. זה משהו שמטפלים בו עכשיו. חבל לי שזה קרה ואני שמחה שזה מטופל ונבדק. אני מאמינה שהרבה יסתדרו ומה שצריך להשתנות ישתנה. אני חושבת שיש בפני בני משהו אתגרי. זה נעשה כבר זה ייעשה עוד".

אגב, אני חושבת שבכל מערכת, ממשרד עורכי דין עד חדר מורים בתיכון, צריכים להישמר קשרי עבודה נכונים. אבל ברור לי שבכל מערכת יכולים להיות גם נקיעים פה ושם ויחסים מורכבים, וצריך לטפל בהם ולהתייחס אליהם ולהמשיך הלאה. הצבא, כמו כל מערכת אחרת, הוא לא רק כלי נשק, הוא

יותר משנה חלפה – אבל את הרגע שבו הבינה שבעלה מונה לרמטכ"ל, רויטל גנץ כנראה לא תשכח לעולם. "זה היה יום מיוחד", היא משחזרת, "אבל רק כשהגעתי אליו לקריה בתל-אביב קלטתי: בני הפך פתאום להיות יותר של כל העם ופחות שלנו, של המשפחה. קיבלתי את המינוי בשמחה, אבל את המשמעות הכבדה באמת רק באותו רגע".

"יצאנו איתו בבוקר, כל המשפחה יחד. בחוץ חיכו לנו שכנים ואנשי תנועות הנוער מראש העין. גם אחר כך, לאורך כל היום, המשכנו להיות עטופים באנשים. היה משהו חגיגי בכל זה, גם בקבלת המינוי אצל ראש הממשלה ואחר כך במטכ"ל, והיינו מאוד ביחד".

"ואז הגיע הרגע הזה, שהוא נשאר שם עם פורום מטכ"ל הראשון. ופתאום, בבת אחת, הרגשתי את הכובד החדש שמונח מהיום על כתפיו. כשנפרדנו בני אמר לי: 'אתם חוזרים עכשיו?' אמרתי לו, 'אנחנו חוזרים, וזה בסדר', והוספתי, 'אתוכר שאתה'".

"רציתי שהתחושה של היחיד המיוחד שלנו תישמר. המשפחה נסעה הביתה, ולי רגע הייתה הצביטה הו בלב שמלווה אותי בהתחלה של כל תפקיד. הידיעה שעוברים למשהו אחר. אלא שהפעם היה לי ברור שהמשפחה צריכה לקחת צעד לאחור, שזה מה שנוכח לעשות. אבל את יודעת

מה? עם בני זה אולי קל לקחת את הצעד הזה לאחור, כי תמיד יש את הריקוד הזה בינינו, וגם בתוך הצעד הזה אחורה ברור לי שיהיה משהו מאוד קרוב".

"יש בינינו מין ריקוד נכון וחסם. גם בשנים שבהן היה משהו שזה מטופל ונבדק, אני מאמינה שהרבה יסתדרו ומה שצריך להשתנות ישתנה. אני חושבת שיש בפני בני משהו אתגרי. זה נעשה כבר זה ייעשה עוד".

הפרידה הזו הייתה מלווה בקושי? "לא, כי יש כאן תחושת שליחות. תמכתי בו באופן טוטאלי בקבלת התפקיד. ברור לי הצורך לפנות לו את הזמן ולתת את המקום למעטפת הגדולה של האחריות סביבו. לקחת צעד לאחור. זה נכון שהיום אני הולכת קצת יותר על קצות האצבעות. גם כשהוא

עם בעלה, כשהיה אלוף. "לתפקיד של אלוף גדלים כמשפחה. אני משהיית לקבוצה הזו כבר עשר שנים" | צילום: אפי שריר

הזיכרון, למרות שאירגנו שם טקס, אמרתי, זה יום שבו אני מרגישה שאני רוצה להיות בארץ, שאני לא נמצאת במקום שאני שייכת אליו. הרמתי את הטל' פון והתקשרתי לכל האנשים שאנחנו תמיד נוסעים אליהם. אמרתי להם, אני מתקשרת בשביל עצמי, לא בשבילכם."

הקשר האמיתי בינה לבין גנץ התחיל רק כשהש-תחררה מהצבא. "הוא חיכה לשחרור שלי, אין לי ספק, ורק אז הציע לי שנצא יחד לטיול בים המלח, והשאר היסטוריה. עד היום לגודר 890 יש מקום מיוחד אצלנו בבית."

המפגש שלהם היה גם מפגש של שתי משפחות שונות. הוא בא מבית מסורתי של ניצולי שואה, והיא נולדה בקיבוץ ג'ושמאל. אביה היה בן הקיבוץ ואמה בת קיבוץ בית אלפא. זה היה בית עם שורשים עמוקים בהווה הישראלית. אביה היה לוחם שייטת ואמה אחות וממדריכות ההנקה הראשונות בארץ. הם עזבו את הקיבוץ לפתחתקווה כשעוד הייתה תינוקת, אבל הקשר עם הקיבוץ נשמר עד היום.

"בני ואני באים ממשפחות מאוד שונות", אמרה השבוע. "אני חושבת שבני והמשפחה שלו הביאו איתם לחיים שלנו משהו מאוד נעים של מסורת, ואנחנו חיים את זה עד היום: עושים קידוש כל שבת, מדליקים נרות ושירים את השירים שאבא שלו היה שר עם המשפחה, כמו 'שלוש עליכם מלאכי השרת'. במקביל אנחנו גם שרים את 'מי אוהב את השבת?' שאני שרתי בבית."

בשלב התפקידים שמילא גנץ בצבא, רווקא כשהייתה בת המפקד היק"ל (יחידת קישור ללבנון - א"ל) במקום ארו גרשטיין ו"ל שנהרג בלבנון, היא הרגישה בפעם הראשונה את הצורך להגדיר את הגבולות של עצמה בתוך הקריירה השועטת של בעלה.

"חזרנו או מארצות הברית, מהלימודים שלו ב-NDU - נישיונל דפנס יוניברסיטי'. בני היה צריך לעשות תפקיד של מפקד אוגדה. אני עבדתי במשרה מלאה בריפ"מ בעיסוק ובדיקת התחלתי את התואר השני שלי. חשבתי שבני יהיה מפקד אוגדה, שבאמת יהיה יותר קל עם הילדים במהלך התואר השני. אבל הוא מונה למפקד יק"ל. אני זוכרת את הלילות הראשונים בתפקיד הזה. הייתה גם ראגה לשלומי והוצ' פתי גם ראגה לגבי ארץ אני מתנהלת מפה. זה היה, איווה רגע מסוים של שכיחה אישית שלא שיתפתי בה, אפילו לא את בני. אבל החיים חוקים מכל והמשכנו. "אני לא אגיד שזה לא היה מורכב: לגדל ילדים ול-עשות תואר שני ולתמוך בבעל ולבוא אליו בכל שבת שנייה, עם הילדים, כדי להיות איתו בכל רגע שבו היה יוצא מלבנון - זה באמת לא היה קל. הילדים היו סטנים, ואני זוכרת את הנסיעות הארוכות אליו. אבל איכשהו אף פעם לא התעייפתי מלעשות את זה. לדגוג גם לא חשבתי לוותר על הלימודים שלי. אני מכירה בעצמי את העניין הזה, שכדי שאני אוכל לתמוך אני צריכה לשמור על האיוון הזה. אנחנו תמיד מדברות על זה בין החברות, על הצורך לשמור על העצמיות. "המשפט 'לא יותרת' זה משהו שמאפיין אותי. אני אוהבת אתגרים ואני אוהבת לעשות ויש לי צורך לפתח את העשייה שלי. כשהתחלנו להיות יחד, היום ברור שיש פה מקום של תמיכה שלי. מפקד לוחם בצבא שמשרת במקומות כאלה צריך משפחה תומכת, ובוהו אני באופן טוטאלי במורעות שם, בתפקידים בעבר ובוודאי היום. אני רק חושבת שארם, כדי להי משיר לחיות, צריך לשמור על העצמיות שלו. זה היה הצורך שלי כבר אז, והוא נשאר."

מיניו בחופשת מולדת

את ההודעה על מיניו לסגן הרמטכ"ל קיבל גנץ לפני שנתיים וחצי, במהלך חגיגת בת המצוה לבתם נגה. הוא כיהן אז כנספח הנגה בארצות הברית. "הגענו לארץ לחופשת מולדת כדי לחגוג את בת המצוה, וא הגיעה הידיעה. ממש כשגייעו האוהרים בני החי"ע לי שמונה לסגן הרמטכ"ל. התרגשתי מאוד ואמרת לי בחיור: 'אני לא אבכה עכשיו, שלא ייהרס לי האיפור. אני עושה חסימה עכשיו. עכשיו אנחנו חוגגים לנגה'."

שמחת על המיניו?

"גם שכשני היה מפקד יחידת שלג ופיקד על הבאת יהודי אתיופיה לארץ, גם אז זה היה רגע מאוד מרגש. המסע הזה היה שונה כי היה בו גם צד הומניטרי-ריאנושי. הוא התקשר כשהם נחתו ודיבר על הגשמת חלום לאנשים. הוא אמר לי אז, לפעמים להגשים חלום זה לא קל. עכשיו אנחנו, כמדינה, נצטרך לעזור להם באמת בהגשמה. הוא ראה את זה כבר אז."

קובץ לשעה וחוזר

הם הכירו בצבא, בגודר 890 של הצנחנים. היא הגיעה לשם כמש"קית ת"ש מגודר תחזוקה של השי ריון. "בשלב מסוים פקדתי לעבור למקום קרבי, והעבירו אותי לגודר 890. אני זוכרת שכשנפרדתי מהאנשים בשיריון, אחד הקצינים אמר לי: 'את עוברת לגודר 890? יש שם סמג"ד רציני, עם עיניים כחולות. אנחנו אולי עוד ניקוד בחתונה שלכם'."

"בני היה אז הסמג"ד שם, אבל לא לקחת את הרי ברים האלה איתי. סמג"ד נראה לי אז משהו מאוד רחוק. הגעתי לגודר ב'88, כשהחל עוד יש בלבי גון. אני זוכרת שכבר כלילה, כשהגעתי למצפה שבו

מאוחרת להכין עם הבן תפוסת מחורים ממוחזרים. רק בשעות שאחרי הצות היינו מסיימות בינינו משפט שלא הספיק להיאמר.

אומרת, "יש לי הורים מאוד תומכים. הם גם עברו לגור לירדן, וזה עושה את החיים יותר קלים ונעימים. גם העובדה שאני אוהבת את הרברים שאני עושה מקלה. כשאת באה לחיים שלך מתוך המקום הזה, שום דבר לא קשה מדי. אני אוהבת להיות עם הילדים, אוהבת את בעלי, אוהבת את מה שהוא עושה ואוהבת את מה שאני עושה.

"אלה דברים שנותנים כוח, אבל אני לא הולכת עם טיטלים של פמיונים. בשיות עם חברות אני רווקא וזכרת את עצמי אומרת, שאני רוצה להיות עם הילדים שלי אחרי הצהריים, שלא הייתי מוותרת על זה. אבל זה כן מעסיק אותי. כמה נשים יכולות להתפתח עם ריבוי העובעים שלהן? מגדר זה משהו שאני מתעניינת בו."

מהמקום הזה, אני מניחה, קשה לך עם הנושא של הדרת נשים, שהתהדר בצבא בשנים האחרונות. הנושא של הדרת נשים הוא ודאי לא משהו שאני יכולה להתחבר אליו. מכהינתן אין מקום לזה. אבל את יודעת, העם שלנו מורכב מרברים, ויש מקום להתחשבות במידת האפשר גם במי שחושב אחרת. רק שהפעם זה יצא מפורפוציות, וחשוב לעשות פה סדר ולהוכיח שצה"ל זה פני העם והנשים הן חלק מהעם. חלק חשוב וחוק. כואי לא נשכח עד כמה נשים הן חזקות."

יש רגעים חזקים שאת זוכ'

רת מהקריירה הצבאית הארוכה של בני?

"אחד הרגעים המרגשים ביותר היה ביציאה מלב-נון. לא ידעתי מתי בדיוק יהיה הלילה, אבל איכשהו כלילה שבו הם יצאו, התחילו כל השמועות והרמתי אליו טלפון. שמעתי קולות ברקע והטלפון נטרק, ולא נוצר בינינו קשר כל הזמן הזה של היציאה.

"ובאמת, הלילה הזה היה כמו לילות רבים אחרים, ספרתי את הדקות. כבוקר נסעתי לאוניברסיטה. הייתי בהידיון עם גיר, זה היה לקראת סוף הלימודים, ובדרך כבר התחילו לרבר על היציאה מלבנון והתי חילו ויכוחים של כן ולא. אלה היו רגעים מתוחים של ציפייה."

"אחרי שהם יצאו הוא הרים לי טלפון. ובני כמו בני אמר לי, את יודעת, יצאנו. אנחנו עכשיו פה, מהפשים סופרמרקט לקנות לצד'לניקים מצרכים שהם צריכים. זה מאוד הוא. מצד אחד הייתה התמונה שאני לא שוכחת, שבה הוא נועל את השער של לבנון, ומצד שני הראגה שלו לאנשים. זה היה באמת סיום של פרק מורכב ולא קל."

יודע שבני נאה מאוד במבצע להעלאת יהודי אתיופיה.

על הדרת נשים בצה"ל: "מבחינתי אין מקום לזה. אבל העם שלנו מורכב מרברים, ויש מקום להתחשבות במידת האפשר גם במי שחושב אחרת. רק שהפעם זה יצא מפורפוציות, וחשוב לעשות פה סדר ולהזכיר שצה"ל זה פני העם ונשים הן חלק מהעם. חלק חשוב וחזק"

ישב הגודר, הייתה היתקלות. זה ליווה את כל השנה הזו. בתקופת השירות שלי שם בני התמנה למג"ד. ואני זוכרת אותו עסוק כל הזמן, קופץ לשטח ותור. היה בינינו קשר מאוד נעים, לא מעבר לזה, כי באמת סמג"ד ומש"קית ת"ש, בשטח בתקופה הזו, זה נראה מרחק גדול. אחר כך החברה מהגודר אמרה, ידענו שתהיו יחד.

"אחר כך, בשחרור שלי, ליווה אותנו השכול. הייתה היתקלות שבני יצא אליה עם יוני ברנס ו"ל, שהיה הסמג"ד של לוחם בני קשר, ובהיתקלות הזו יוני נפצע קשה ומאוחר יותר מת מפצעיו. הוא היה יריד טוב שלי. הייתי כבר ממש בחופשת השחרור כשזה קרה, אבל לא זזתי ממיטתו."

"עד היום בני ואני מאוד בקשר עם המשפחה. הם גרים בפרדס חנה. יש כמה משפחות שאנחנו בקשר הרוק איתן, ובימים הזיכרון יש את הסבב הקבוע. אנחנו יודעים באיזו שעה אנחנו מגיעים לכל אחד ואיפה אנחנו נמצאים בצפירה: בעידן החורש, בפרדס חנה, בחולון, בכפר יתים. אני תמיד אומרת, המפה של איש צבא היא גם מפת הכאב שלו, מפת השכול. "לפני שלוש שנים, כשהייתי בארצות הברית כיום

גנץ, עם שר הביטחון ברק. "כשהודיעו לבני שהוא לא רמטכ"ל, הייתה תחושת החמצה"

צילום: ארי.איי

מוחלפות. זה לא מעט עבור אוכלוסייה שחווה לא פעם בעברה ברדידת ותחושת כישלון. היא הניעה לנהל את המרכז במקביל למי מאוניברסיטת תל אביב הייתה זו שעשתה את החיבור. הן הכירו עוד כשגנץ עשתה אצלה לפני כעשר שנים את התזה לתואר שני ביעוץ בחינוך לגיל הרך. כבר אז נוצר ביניהן קשר מיוחד. "היא התקשרה אליי לארצות הברית, כשהיינו שם בארצות לקראת החזרה לארץ", משחזרת גנץ, "סיפרה לי על 'ניצן בייב', על המקום החוזר".

היו ביניהן כמה שיחות טרנס-אטלנטיות. פרופ' ארהרד זוכרת אותן היטב. "מאור רציתי שרויטל תגיע לנהל את המקום. 'ניצן בייב' היה או על סף קריסה. הורים עם לקויות למידה לא שמעו על המקום ולא הגיעו אליו. היו שם רק כמה משפחות בודדות. כששמעתי שבני מתמנה לטנן הרמטכ"ל ורויטל חרזת לארץ, מיהרתי להרים אליה טלפון. הכרתי את היכולת שלה לראות את הדברים באופן אמפתי אבל גם אסרטיבי ומבקר, להיות מחויבת, עם איוו עצמיות וגבולות ברורים. לא היה לי ספק שהיא האישה המי תאימה לתפקיד. אני זוכרת שריכתי איתה וניסיתי לשכנע אותה. אמרתי לה, 'רויטל, מגיעים למקום הורים שהם כבר רוויי כישלונות. את יודעת, זה לא תמיד פשוט להיות ילד לקוי למידה, כי תמיד נרמה לסביבה שהילד לא עושה מספיק, והרימוי העצמי שהם מגיעים איתו ל'ניצן בייב' הוא דימוי של אי הצלחה. עכשיו, כשהם מגיעים למשימה הקשה מכל, להיות הורים, היכולת שלך ב'ניצן בייב' לחוק אותם היא מאור גדולה. נכון שלפעמים זו עבודה פניצנטה, עבודה לא קלה, אבל דרך 'ניצן בייב' אפשר לגרום להורים האלו לתפקד כמו כולם ולא להביא לרור השני את התחושה הזו של הכישלון שלהם".

"לא הסתרתי ממנה שמדובר בארגון מתנדבים. היה ברור שזו הודמנות והיו לה הרבה התלבטויות,

איך הגבת למה שעבר אז על יואב גלנט, למשל בעניין הבית?"

"הייתה לי עם זה תחושה לא טובה. מדובר באדם שנתן את חייו לצבא, ומשפחתו התגייסה לאורך כל הדרך. איש שנתן כל כך הרבה שנים למערכת, יש לכבד ולהעריך אותו ולא לחשוף את עניין הבית באופן שנעשה".

את מריגושה מנויפת לתפקיד, מעבר להשתתפות באירועים לצידו של בעלך?"

"יש מקומות שבהם אני מרגישה שיש לי תפקיד. למשל במפגשים עם נשות האלופים. בין נשות האלופים יש קשר טבעי שנובע ממסלול חייהן המקביל. לתפקיד של אלופ גדלים משפחה. אני משתייכת לקבוצה הזו כבר עשר שנים, מזווית שונת".

ועכשיו את מובילה אותה?"

"מובילה, בהחלטה משותפת עם כולן. החלטנו יחד שניצור שלושה מפגשים בשנה סביב נושאים של חברה צבא. בסיוע משותף לפני כחודש ביקרנו בנחלת ערן - כפר שיקומי למבוגרים, שהוא יוזמה של האלוף (מיל') דורון אלמוג ואשתו רידי. זהו מקום שממנו ניתן ללמוד רבות על קבלה של האחר ועל נתינת אמת. משם המשכנו לבסיס של חיל האוויר ונפגשנו עם נשים בתפקידי מפתח בחיל, גם עם הטייסות החדשות. אני רואה במפגשים האלו חשיבות גדולה, כדי לשמור על תחושת השייכות".

לעזור גם להורים

היא אישה נאה, לבושה בג'ינס ונועלת מגפיים גבוהים. יש לה חזות צעירה. הריכור שלה נוטה ושרי טף. מעל לכל היא יודעת להעמיד גבולות ברורים, גם בראיון הזה.

אנחנו נפגשנו במרכז של 'ניצן בייב' בהרצליה, גם בחלק מהרצון שלה לנגוע על פרטיות ביתה וגם כדי להבהיר שהפרויקט הזה אמור להיות מבחינתה לב לבה של הכתבה.

"ניצן בייב" הוא גוף העוסק בהורות - מרכז אימון והדרכת הורים של אגף רת 'ניצן', המיועד להקל על אוכלוסיית הורים עם לקויות למידה או על כאלה הסובלים מהפרעות קשב וריכוז. המטרה היא לעזור להם להתמודד עם גידול ילדים וניהול משפחה. יש כמי קום המולה של בית חם, הילדים משחקים בליווי הדרכה כפינות המשחק והצידה, האמהות יושבות להדרכה קבוצתית, כוסות קפה נמוגות, חוויות

"כן, שנינו רצינו את זה. אני זוכרת שבני ואני נסענו לארוז ברגשות מעורבים. החיים המשפחתיים בארצות הברית היו מאור צמודים. היינו רצים שם יחד בשעות הפנאי, במרילנה, ברוקויל. רצנו לאורך התעלה וכל מיני שבילים. אני זוכרת שששגענו לארוז אמרנו אחר לשני, נצא לריצה, כי זו הפעם האחרונה שאנחנו עושים את זה פה.

"תמיד כשאנחנו מגיעים למקום חדש, בעיקר בצ' פון, אנחנו פותחים במסלול ריצה וככה אנחנו מכירים את המקום. כבר שנים אנחנו רצים יחד. אם הוא מגיע הביתה, אנחנו רצים בשבתות בבוקר, אבל כבר לא לבר, אלא עם כל האכטסה מסביב. אנחנו רצים בדרך כלל שבעה-שמונה קילומטרים ולפעמים מסיימים בקפה שאליו מצטרפים כמה חברים".

הזרתם ובעבור זמן קצר התחיל הקרב הקשה על הרמטכ"לות.

"הדברים לא עברו לידינו, אבל הייתה הסתכלות קדימה. כשהודיעו לבני שהוא לא רמטכ"ל, שגלנט נבחר, היינו בדיק ברכי. שאלתי אותו אם הוא רוצה לשנות את התוכנית, והוא הציע שנמשיך הלאה. זה מאור מאפיין אותנו.

"הייתה שם אכזבה. אבל היו שם גם המון שותפות ותמיכה של המעטפת החיצונית שלנו, של החברים, של המשפחה. היינו גם עוסקים בתהליך הפרידה מצה"ל. הייתה תחושת החמצה, אבל גם היא התחילה להתפוגג. בני אוהב אופנועים כבר. הוא תמיד אמר שכ"ש שיתחרר יקנה אופנוע. כשהיינו בשלילות בארצות הברית רכבנו הרבה יחד על האופנוע, וכשחזרנו לא חזרנו איתו, כי היה ברור שבתפקיד כזה הוא לא יהיה רלוונטי. אבל בתקופה הקצרה אחרי שבני השתחרר, זה חזר להיות התחביב שלנו. תמיד החברים אומרים לו, כשתשתחרר תהיה אל האופק על האופנוע. באמת חשבנו שאחרי השחרור בני יקנה אופנוע כבר, כמו שתמיד רצה".

אבל בסוף הוא נקרא חזרה לצבא ולא דהר אל האופק.

"ההחלטה לחזור ולהתמנות לרמטכ"ל הייתה ברר וזה עם משמעות רבה. זאת לא הייתה החלטה שלי. שמחתי שהיא התמנה לרמטכ"ל. ירדתי שיש לזה מחיר, אבל למען המטרה הזו והשלילות אני מוכנה להתמודד עם כל קושי".

על עבודתה כמנכ"לית "ניצן בייב":
"בשנים האחרונות מופנית תשומת לב רבה לילדים עם לקויות למידה. יש מודעות גוברת לקשיים שלהם, אבל דווקא לאחר שהם מתבגרים, מסיימים צבא, אפילו אוניברסיטה, והופכים להורים, אין כבר מי שילווח אותם, עם הקשיים"

על מערכות היחסים העכורות שנחשפו בין הלשכות בקריה: "ראיתי את מה שהתרחש, אבל לא עסקתי בזה. זה משהו שמטפלים בו עכשיו. חבל לי שזה קרה ואני שמחה שזה נבדק. הדברים יסתדרו ומה שצריך להשתנות ישתנה. אני חושבת שיש בפני בני משהו אתגרי להתמודד איתו, לנקות אותו"

לא בגלל המינוי של בעלה. לרנע לא חשבתי שהקריירה של בעלה תמנע ממנה לקבל את התפקיד. היא לא הטיפוס שחי בצל של משיחה. היא לא מתכווצת משום שהוא גדל. בסופו של דבר היא נכנסה לארגון שדרש תנופה ופרעה את השטח. היום 'ניצן בייב' נמצא בתנופה, עם עשרות משפחות וסניף נוסף הממוקם בכרמיאל".

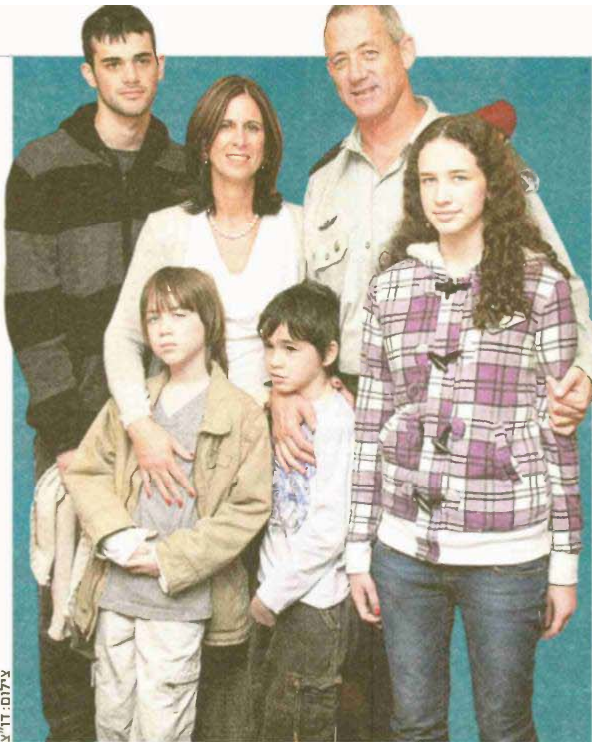
ד"ר אורנה יפה ינאי, מקימה ושותפה במרכז לאבחון וטיפול בנושא קריירות "לכל אדם יש שם" ואתה המפעילות ב'ניצן בייב', אומרת "בעצם אנחנו נו מטפלים כאן בהורים האלה בשביל הילדים. כבר עשינו הכל באופן ישיר בילדים. היום כבר נעזר שהטיפול בהם מתחיל בטיפול בהורים. יש כאן מודל ייחודי מסוגו בעולם".

ההורים לא ידעו

העניינים של גנץ בודקות כשהיא מדברת על המי קוק. אבל אז, בנקודת הזמן הזו היא של השיבה לארץ, היא באמת התלבטה.

"הייתי מחויבת למקום אחר שהיה לי מאוד משמעותי. נפגשתי עם טובה סגול, שהיא יוזמת המרכז, האישה שהגתה אותו, והפנישה איתה טיילתה אתי. היא סיפרה לי גם את הסיפור האישי שלה ושל בתה מאיה (ר' מגנת).

"חזרתי הביתה, התיישבתי עם בני, שיועד להיות יועץ ארגוני טוב, והוא לקח דף ורשם את הבעד והנגדר מצד אחד זה קסם לי, זה היה לקחת הרבה דברים שאני מאמינה בהם. גם דיפוי בעיסוק, והורדת הורים, והתפתחות הילד. לא היה לי ספק לבני הצורך בפרויקט

צילום: דוד צילום

בהרכב מלא, עם הילדים. נדב בן 19, נגה בת 15, ניר בן עשר ונעם בן שמונה

החליפה הייחודית לה. "זכורה לי משפחה שהגיעה לכאן והייתה במרכז כשנה וחצי. זו הייתה משפחה בשנות השלושים לחייה, עם ילד בן שלוש ותינוק. האב הוא בעל מקצוע חופשי, עם קושי של קשב וריכוז, והאם עם ריסקציה ועוד כמה קשיים, בעיקר של התארגנות, שליוו אותה אלינו בהיקר בעיקר בהתארגנות ובכניית סדר היום. הייתה להם בעייה בחלוקת הזמנים בין הילדים. היה גם קושי ביכולת לספר סיפור לילד לפני השינה".

מה הצעת במקרה הזה?

"צירפתי את האמא לקבוצת אממהות ותינוקות, ולקבוצת תמיכה לאמהות והלכנו גם על הרכה פרטנית. הם קיבלו הרכה איך לספר את הסיפור לילד, איך לפרש לו מילים, איך לגלות סבלנות ולענות לשאלות. נגענו בזה שאם הם לא יודעים ולרגע מתבלבלת להם המילים או מתבלבל הרעיון, אז אפשר להיעזר בתמונות שבספר. אחרי שנה וחצי הם הרגישו שהם יכולים לפרש כנפיים ולתפקד לבד. המקרה שלהם מראה כמה הרכה מו-תאמת ומקום חברתי מעצימים את ההורים".

את יכולה לאפיין את האוכלוסייה שמגיע אליכם?

"לא מכבר הייתה כאן מסכת פורים והגיינו 15 משפחות. התבוננתי בהן. פני הקבוצה כפני החברה. יש הורים אקדמאים, יש בעלי מקצועות חופשיים, יש אמנים ויש אנשים שקשה להם יותר. אפשר להגיד שמגיעים אלינו הורים שמהרגישים שהם זקוקים לעזרה בהתמודדות עם האתגר ההורי. מי שמתאים לו, נשאר. ברנע שהורים פונים אלינו, אני חנו עושים איתם שיחת היכרות ובורקים אם המרכז מתאים להם. לרוב מתברר שכן. הורים שמגיעים אלינו לא צריכים להיות מאובחנים. אנחנו לומדים עליהם מתוך שיחת היכרות. זהו. אנחנו לא חושבים שהורה בן 35 שרוצה לקבל תמיכה צריך לעבור אבחון".

בעלך, הרמטכ"ל, כבר ביקר כאן?

"הוא ביקר פעמיים, עוד כשהיה סגן הרמטכ"ל. באחד המקרים הוא פגש את קבוצת ההורים. הוא בא לאסוף אותי, היינו אמורים ללכת לאירוע, והוא עלה למעלה ולחץ ידיים לכולם. עד אז ההורים לא ידעו שהוא בעלי. אחרי זה כולם כבר ידעו וכשהוא התמנה לרמטכ"ל, הם באו אליי מוטרדים אם אני מתכוונת לעזוב. זה לא משנה משקלתי לרגע. נכון שאני רואה את עצמי לוקחת עליי את כל התפקיד של אשת רמטכ"ל. וכמוכן, יש ערבים בצבא, אירועים, ערבי פרודות ואורחים מחו"ל, ואני תמיד שם. נכון שאני רואה הרבה חשיבות בתמיכה בבני, וזה נכון שאני רואה על שני קווים מקבילים, של בעל שהוא רמטכ"ל ושל אישה שהיא אם ובעלת קריירה משלה, זה מצב שיוצר לא פעם איזה מין זוגות כזה.

"אבל יש לי תחושה של שליחות לגבי מה שהוא עושה. ואת יודעת מה, יש לי גם את תחושת השליחות הלא קטנה שלי, כאן, בניצן בייבי".

amira-l@yediath.co.il

הזה. בשנים האחרונות מופנית תשומת לב רבה לילדים עם לקויות למידה. יש מודעות גוברת לקשיים שלהם, אבל דווקא לאחר שהם מתבגרים, מסיימים צבא, אפילו אוניברסיטה, והופכים להורים – אין כבר מי שילווה אותם עם הקשיים המיוחדים להם. ובאמת, יש הורים צעירים, שזקוקים לסייע והרכה, כדי לתפקד כהורים טובים יותר, למרות הקשיים.

"הבנתי שיש פה משהו שנכון שיעלה לסדר היום הציבורי, משהו שצריך לבנות, משהו שגם מלווה על ידו ועדת היגוי מאוד מכובדת ומקצועית. מצד שני אני זוכרת שרבינו או גם זה שלעזוב מקום וללכת למקום אחר, זה איכשהו מערער את הביטחון והדע כמה שעומד לקרות לך. ואצלנו זה היה בסעיף של 'הגד', כי ברוק חופר לתפקיד אחר של בני. וגם לביטחון ולשקט המשפחתי הייתה חשיבות. על השולחן בנינו עלה שהנה אני לוקחת על עצמי התחייבות למשהו חדש בשלבי הקמה. היה ברור שאני אהיה שם בתקופה הזו בשביל בני, ומצד שני שאני אצטרך להתמודד עם התפקיד לבד.

"הרגשתי את ריבוי הכובעים, באותו זמן ובעריפות עליונה היו הילדים, החודה ללא הכנה לארץ לזותה בצורך ללוות אותם בהתא-קלמת מורכבת. הכובע השני היה כמוני המיכה והיליוני של בני, ולזה הצטרף עשנו הכובע של 'ניצן בייבי'. אמרתי אז לבני שאני מריגשה שיש פה חזון ואני רוצה ללכת אחריו, הוא אמר לי, 'רווי, לכי עם זה'. אבל הוא ידע וגם אמרנו את זה,

על הקשיים בגידול המשפחה: "אני לא הולכת עם טייטלים של פמיניזם. בשיחות עם חברות אני דווקא זוכרת את עצמי אומרת, שאני רוצה להיות עם הילדים שלי אחרי הצהריים. אבל זה מעסיק אותי. כמה נשים יכולות להתפתח עם ריבוי הכובעים שלהן?"

יש מעט מאוד מחקרים על תחום ההורות של אנשים עם ליקויי למידה".

מה הבעיות המיוחדות שאליהן אתם מתייחסים במרכז?

"ברוך כלל הבעיות שחוזרות על עצמן הן בחלק של ההתארגנות וסדר היום, של הקראת סיפור לילד, ריש קריאת המילים הקטנות שמצורפות לתרופות, ויש גם ברבים מורכבים יותר. ההורים האלו מתמודדים עם תסכולים מהעבר, שיצרו חוסר ביטחון, ועם בעיות חברתיות, שקיימות כי החברה לא באמת מקבלת אותך אם אתה לא מיינסטרים. חלק גדול מסדר היום שלנו מוקדש לאינטראקציה חברתית כמו טיולים, פעילויות משותפות, יציאה לסרט או להצגה. אנחנו מלמדים אותם במרכז גם גיהול בית, גם ארגון סדר יום, גם משחק משותף עם הילד או הקראת סיפור, וגם מאפשרים להם מסגרת חברתית. כל הורה מתמודד מהמקום שלו. היה לנו חשוב מאוד לשים רגש על ההלימה של תוכנית לכל משפחה ועל ההתאמה האישית. אנחנו תופרים לכל משפחה את

שאם יהיו מחירים ואם יהיה קושי, הוא יהיה שלי, שאני אצטרך לבנות לעצמי את מערכת התמיכה. אבל בסוף של הרב שום רבר לא עמד מול החזון הזה שטובה הבנייה, וגם שוב היה לי את העניין הזה של לא לוותר. "אני זוכרת שבתוך כל ההתלבטות פגשתי או, בפרום נשות אלוסי צב"ל, את איריס, אשתו של דן הראל, שהיה אז סגן הרמטכ"ל והיא ידעה שאני הולכת לעשות שינויים ואמרה לי: 'רויטל, זה לא תפקיד קל'. היא צדקה, אבל גם אני צדקתי, אין בי צער לרגע".

היא הגיעה למרכז מלא כוונות טובות, עטוף אנשי מקצוע כמו פרופ' דורית ארם, ד"ר אורנייה ינאי, ד"ר נטע אבנר, וריאנה ארדלמן, ואילנה כץ – אבל רל בהורים. היה צורך להתרוצץ בין מרכזי בריאות האישה, טיפות חלב, גופי רווחה וגני ילדים, כדי שיהיה פנו את תשומת הלב ההורים למרכז הזה. היום פעמינו במרכז בשלושים משפחות.

"היום אנחנו יוצרים פה מודל ייחודי ורוצים להפיץ אותו בארץ. אחרי הכל, ליקויי למידה זו בעיה שנוגעת לעשרה אחוזים מהאוכלוסייה. למרות זאת

"עשינו עבודה עצומה"

הסיפור הזה של האינפלציה של לקויות למידה אצלנו כהוגים? ואז אני שמחה ואומרת ללצמ: טוב, כנראה היום הם מגיעים לפקולטות היוקרתיות ומצליחים מאוד".

טובה סגול, רעייתו של איש העסקים סמי סגול, מבכה לי כתר פלסטיק, הייתה מי שיוזמה לפני ארבע שנים את הקמת "ניצן בייבי". כבר שנים שהחיים שלה ושל ארגון "ניצן", שאליו הגיעה כאם לפני 25 שנה, שלובים ומרובים טבעים זה בזה. היא הגיעה ל"ניצן" כשבתה מאיה, אז בת ארבע, אובחנה כלקויות למידה, ובמשך שנים הייתה נשיאת האגודה.

צילום: אהוד רותם

עפרה אלול

טובה סגול

במשך הדיון על זה שילדים לא מוכרחים לעשות בגרות ולא יקרה כלום, אני יכולה להגיד לך שהיום הריקנים של האוניברסיטאות שפוגשים אותי אומרים לי, תגיד, מה זה

עפרה אלול, יו"ר "ניצן בייבי" 15 בשנים האחרונות, הגיעה לאגודה בעקבות המקרה האישי שלה. "חשפתי לנושא הזה של לקויות למידה לפני כ-20 שנה, כשהבן שלי, זיו, היה בן שלוש. הרגשתי כאמא שהקשיים הקוגניטיביים שלו לא תואמים את גיל שלוש. הכישורים הורכביים שלו היו מאד טובים, אבל הייתה לו בעיה, למשל, עם פאזלים ועם בנייה בקוביות. הלכתי לאבחן אותו. אמרו לי שצריך לטפל בצד המוטורי שלו, התחלתי בריפוי בעיסוק באגודת 'ניצן' ברחובות ונשארתי".

גם פה ההצלחה של בנה ושל האגודה הלכו במקביל. "זיו מאוד התקדם, למד בתיכון, ויש לו בגרות טובה. הוא היה חייל מצטיין והיום הוא סטודנט למשפטים, 'ניצן' הייתה חוליה משמעותית בכל זה, ויחד עם הפעילות גם אני פיתחתי את הכישורים שלי כאמא. "עשינו עבודה עצומה. אם לפני 15 שנה דיברו איתי